

ΔΕΙΞΕ ΜΟΥ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΟΥ

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΛΗΡΗ ΚΑΙ ΟΜΑΛΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ ΑΤΤΑCT

ΑΘΗΝΑ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

✚ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ	3
✚ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΡΕΥΜΑΤΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΤΟΥΣ	4
✚ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ	15
✚ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	16
✚ ΠΑΙΧΝΙΔΙ- ΒΡΕΣ ΤΗ ΛΕΞΗ	20
✚ ΠΑΙΧΝΙΔΙ- ΣΩΣΤΟ Ή ΛΑΘΟΣ	23
✚ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	25

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Η ομάδα Attact παρουσιάζει την παράσταση «Δείξε μου τη γλώσσα σου». Η παράστασή μας απευθύνεται στους μαθητές των γυμνασίων και των λυκείων και το υλικό της προέρχεται από τη σταχυολόγηση και τη δραματουργική επεξεργασία κειμένων που περιλαμβάνονται στο μάθημα «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» από την Α' γυμνασίου έως την Γ' λυκείου.

Παρουσιάζει τα λογοτεχνικά ρεύματα από τον 10^ο αιώνα μέχρι σήμερα με άξονα τις ανθρώπινες σχέσεις και το κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώνονται. Δίνει έμφαση στις μεταβολές που υπέστη η ελληνική γλώσσα στον ρυθμό, το ύφος και την σύνταξη. Η εικονοποίηση απλοποιεί την πρόσληψη του λόγου, τη σύνδεση και την κατανόηση της διαδρομής, συμπληρώνοντας τη διδακτική εμπειρία των μαθητών.

Μέσα από την έντονη σωματοποίηση του λόγου και τη χρήση video-προβολών, νέων τεχνολογιών, χαρακτηριστικών μουσικών και εικαστικών επιλογών επιχειρείται η δημιουργία ενός διαδραστικού περιβάλλοντος, ζωντανού και ελκυστικού στην εφηβική ιδιοσυγκρασία, συγκεράζοντας τον κόσμο του βιβλίου με αυτόν του θεάτρου και της εικόνας, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι οι σημερινοί έφηβοι είναι μια γενιά που έχει γαλουχηθεί και έχει διαμορφώσει τις προσλαμβάνουσές της μέσα από έναν καταιγισμό εικόνων και ψηφιακών σημάτων.

«Εκπαίδευση είναι ό,τι επιβιώνει όταν όλα όσα έχουμε μάθει έχουν ξεχαστεί» B.F.Skinner (1904-1990). Οι δάσκαλοι μπορούν να μας διδάξουν τις λεπτομέρειες οποιουδήποτε αντικειμένου, αλλά αυτό που έχει σημασία είναι να μας εμπνεύσουν να ψάχνουμε διαρκώς τη γνώση. Την αγάπη για τη μάθηση για χάρη της μάθησης. Το Θέατρο μπορεί να υπάρξει παντού ακόμα και μέσα σε μια σφιχτή διδακτέα ύλη. Αυτό το αναπάντεχα ευχάριστο ξάφνιασμα θέλουμε να προσφέρουμε στους σημερινούς μας μαθητές και αυριανούς πολίτες και γονείς.

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΡΕΥΜΑΤΩΝ ΜΕΣΑ
ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΤΟΜΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΤΟΥΣ**

Για την παράσταση έχουν επιλεγεί τα εξής κείμενα: «Ο Γιος της χήρας»- Ακριτικό, «Ερωφίλη»-Γ. Χορτάτση, «Ερωτόκριτος»- Β. Κορνάρου, «Η κηδεία του Βολταίρου»- Α. Κοραή, «Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς»- Α. Λασκαράτου, «Η Φόνισσα»- Α. Παπαδιαμάντη, «Ο Ζωγράφος»- Γ. Παλαιολόγου, «Μονόλογος Ευαίσθητου»- Ε. Ροΐδη, «Η τιμή και το χρήμα»- Κ. Θεοτόκη, «Στέλλα Βιολάντη»- Γ. Ξενόπουλου, «Ομιλία στη Στοκχόλμη»- Γ. Σεφέρη, «Ένας Αριθμός»- Α. Τσέχωφ.

ΑΚΡΙΤΙΚΑ

Οι Βυζαντινοί στα τέλη του 11^{ου} αιώνα είχαν να αναμετρηθούν με τους Άραβες. Στα ανατολικά σύνορα της αυτοκρατορίας(που δεν ήταν πάντοτε σταθερά και από τον 8^ο έως τον 10^ο αιώνα κυμαίνονταν ανάμεσα στην Καππαδοκία και στον Ευφράτη) τις άκρες του κράτους τις φύλαγαν οι «ακρίτες», στους οποίους η κεντρική διοίκηση παραχωρούσε γαίες και έτσι δημιουργήθηκε μια ισχυρή στρατιωτική φεουδαρχία, παρόμοια με αυτή των μαρκησίων στη Δύση. Πολεμούσαν εναντίον των Αράβων, των αμιράδων(τοπικοί άρχοντες)και των «απελατών»(ένα είδος παρανόμων και ληστών). Γύρω από τα κατορθώματα των ακριτών άρχισαν να πλάθονται από νωρίς διάφοροι θρύλοι και να σχηματίζεται ένας κύκλος από δημοτικά τραγούδια επικής μορφής. Τα ακριτικά τραγούδια στον Πόντο, την Καππαδοκία, την Κύπρο, την Κρήτη και αλλού σώθηκαν με την προφορική παράδοση.

Έψαλλαν την παλικαριά και την υπερφυσική σωματική δύναμη των Ακριτών. Το υπερφυσικό στοιχείο υπάρχει παντού. Ο ήρωας συνομιλεί με το άλογό του, το άλογο υψώνεται σε μια σφαίρα ηρωική και ευγενική. Τα τραγούδια αυτά γεννήθηκαν σε ένα περιβάλλον όπου οι άνθρωποι είχαν αποκλειστικό τους σκοπό τον πόλεμο. Ο έρωτας δεν παίζει κανέναν ρόλο, η γυναίκα ανήκει επίσης στο ίδιο πολεμικό περιβάλλον.

ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η κρητική λογοτεχνία του τέλους του 16^{ου} και του 17^{ου} αιώνα είναι μια χρυσή περίοδος στην ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Όλα τα έργα της περιόδου αυτής είναι έργα θεατρικά. Αυτό το γεγονός είναι πολύ σημαντικό γιατί το θέατρο είναι το πιο κοινωνικό από όλα τα λογοτεχνικά είδη και εκείνο που προϋποθέτει απαραίτητα ένα κοινό στο οποίο απευθύνεται. Συνεπώς η ανάπτυξη του θεάτρου στην Κρήτη σημαίνει πως είχαν διαμορφωθεί οι κοινωνικές συνθήκες για την εύνοια και την ανάπτυξη ενός τέτοιου φαινομένου.

Οι ποιητές της περιόδου αυτής χρησιμοποιούν την ομιλουμένη κρητική διάλεκτο εντελώς καθαυμένη από μεσαιωνικά κατάλοιπα ή άλλα λόγια στοιχεία. Το ντόπιο ιδίωμα μετασχηματίζεται σε μια γλώσσα λογοτεχνική, κομψή, ικανή να αποδώσει τις πιο λεπτές αποχρώσεις του ποιητικού στοχασμού.

Ο Χορτάσης γεννήθηκε στα μισά του 16^{ου} αιώνα και πέθανε το 1610. Ανήκει στην ανώτερη αστική τάξη, είναι μορφωμένος, με αξιόλογη κοινωνική θέση και οικονομική άνεση. Οι στίχοι του έχουν ιδιαίτερη αβρότητα και ευγένεια αλλά και μια λόγια ψυχρότητα.

Η Ερωφίλη είναι κλασικιστική τραγωδία με πρότυπο την *Onbecche* του G. Battista Giraldi. Ο ποιητής ακολουθεί την υπόθεση του προτύπου του αλλά απαλλάσσει το έργο του από πολλά στοιχεία φρίκης.

Η Ερωφίλη κόρη του βασιλιά Φιλόγονου και ο Πανάρετος, άξιος στρατηγός, έχουν παντρευτεί κρυφά και ο βασιλιάς όταν το μαθαίνει σκοτώνει με μαρτυρικό θάνατο τον Πανάρετο, και προσποιούμενος ότι συγχωρεί την κόρη του θα της χαρίσει για δώρο γάμου, σε μια χρυσή λεκάνη, τα κομμένα μέλη του Πανάρετου. Η Ερωφίλη αυτοκτονεί και τα κορίτσια του χορού σκοτώνουν στο τέλος τον βασιλιά. Προλογίζει ο Χάρος και εμφανίζεται το φάντασμα του αδερφού του βασιλιά τον οποίο είχε σκοτώσει για να του πάρει τον θρόνο.

Για τον Βιτσέντζο Κορνάρο δεν ξέρουμε τίποτα σίγουρο πέρα από το όνομά του και τον τόπο που έζησε τη Σητεία της ανατολικής Κρήτης και αυτά γιατί μας τα φανερώνει ο ίδιος στον επίλογο του Ερωτόκριτου. Ο Ερωτόκριτος

είναι το ποίημα της ωριμότητάς του, ένα αφηγηματικό ποίημα ή έμμετρο μυθιστόρημα. Περιστρέφεται γύρω από τον έρωτα και την παλικαριά. Μας αφηγείται την ιστορία του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας, τις δυσκολίες και το αίσιο τέλος. Η δράση τοποθετείται στην Αθήνα, η Αρετούσα είναι κόρη του βασιλιά Ηρακλή, ο Ερωτόκριτος γιος του συμβούλου του. Στο πρώτο μέρος βλέπουμε πώς ωριμάζει ο αταίριαστος, λόγω κοινωνικής διαφοράς- έρωτας ανάμεσα στους δύο νέους. Στο δεύτερο μέρος παρακολουθούμε την περιγραφή του κονταροχτυπήματος που έχει οργανώσει ο βασιλιάς για να διασκεδάσει την κόρη του, όπου νικητής είναι ο Ερωτόκριτος. Στο τρίτο μέρος οι δύο ερωτευμένοι καταφέρνουν να συναντηθούν αλλά όταν το μαθαίνει ο βασιλιάς στέλνει εκείνον εξορία και εκείνη την φυλακίζει. Στο τέταρτο μέρος ο πόλεμος έχει ξεσπάσει ανάμεσα στους Αθηναίους και στους Βλάχους, και ο Ερωτόκριτος αγνώριστος στην εμφάνιση με τη βοήθεια ενός μαγικού υγρού βοηθά τον βασιλιά του και νικά σε καθοριστική μάχη τον ανιψιό του Βλάχου βασιλιά. Στο πέμπτο μέρος ο βασιλιάς θα δώσει την κόρη του στον άγνωστο που τον βοήθησε να νικήσει και μετά από περιπέτειες θα αποκαλυφθεί η ταυτότητά του.

Πρότυπο του έργου είναι το μεσαιωνικό γαλλικό μυθιστόρημα «Paris et Vienne».

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ

Ο Νεοελληνικός διαφωτισμός διακρίνεται σε τρεις περιόδους: Η Πρώτη, η προδρομική, από το 1669-1770 και αναπτύσσεται κάτω από την επίδραση της σκέψης του Βολταίρου. Η Δεύτερη περίοδος από το 1770-1820 είναι η περίοδος της ακμής όπου η γαλλική παιδεία την επηρεάζει καθοριστικά. Η αύξηση των πνευματικών ενδιαφερόντων, η κίνηση των ιδεών και η ολοένα αυξανόμενη κυκλοφορία των βιβλίων έφερε πάλι στο προσκήνιο το γλωσσικό ζήτημα, και τα δύο στρατόπεδα: των «δημοτικιστών» και των «αρχαϊστών».

Ο Αδαμάντιος Κοραής καθόρισε την Τρίτη φάση του Νεοελληνικού Διαφωτισμού 1800-1820, και πρότεινε τη «μέση οδό». Γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1748. Επειδή βοηθούσε τον πατέρα του στο εμπόριο έμεινε λίγα χρόνια στο Άμστερνταμ και μετά εγκαταστάθηκε στο Παρίσι όπου ζει από κοντά τη Γαλλική Επανάσταση και αφοσιώνεται στις φιλολογικές σπουδές και στην έκδοση έργων αρχαίων συγγραφέων. Είναι ο πρώτος Έλληνας φιλόλογος με ευρωπαϊκό κύρος. Μελετά τη νέα γλώσσα που τη βλέπει σαν την τελευταία φάση μιας, της ίδιας γλώσσας από την αρχαιότητα ως σήμερα.

Ως βάση της γραφής του παίρνει την κοινή, την ομιλουμένη, αλλά ασχολείται με τον «καλλωπισμό» της αντικαθιστώντας τις λαϊκές λέξεις με τους αρχικούς τους τύπους όπου αυτό είναι δυνατό (μάτι- ομμάτιον, ψάρι –οψάριον κλπ). Πάνω στη γλώσσα του Κοραή διαμορφώθηκε η «καθαρεύουσα» των πρώτων χρόνων του ελληνικού κράτους.

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η Επτανησιακή σχολή επηρεάζεται από τον Σολωμό. Και οι ποιητές της Σχολής αυτής είναι τόσο δεμένοι μαζί του που χωρίζονται στους σύγχρονους του(και φίλους του) και στους μαθητές ή οπαδούς του. Αναπτύχθηκε κυρίως η ποίηση, λυρική και σατιρική, αλλά και άλλα λογοτεχνικά είδη όπως το κριτικό δοκίμιο, οι μεταφράσεις, και το θέατρο. Τα θέματα που απασχολούν την Επτανησιακή σχολή είναι: η λατρεία της θρησκείας, της πατρίδας, της γυναίκας, και η λατρεία της φύσης. Παραμένουν προσηλωμένοι στη δημοτική γλώσσα.

Ο Ανδρέας Λασκαράτος γεννήθηκε στην Κεφαλονιά το 1811 και πέθανε το 1901. Με τον Σολωμό γνωρίστηκε προσωπικά όσο ήταν μαθητής του Κάλβου. Το 1836-39 σπουδάζει νομικά στο Παρίσι και στην Πίζα και διετέλεσε για λίγο χρονικό διάστημα δικηγόρος. Δεν είναι ποιητική φύση αλλά γράφει μεγάλο αριθμό σατυρικών στίχων τα «σατυρικά επύλλια» το 1840-50. Ασχολείται κυρίως με τοπικά περιστατικά αλλά επειδή οι σάτιρες αυτές είναι γεμάτες με πεζολογικά στοιχεία, είναι ανιαρές στο διάβασμα. Επιτυχημένες είναι η Παρωδίες του στην Καινή Διαθήκη και στην Ιλιάδα. Ενοχλείται από τις μικρότητες και τις ψεύτικες συμβάσεις της ζωής και θέλει να γίνει διορθωτής και κοινωνικός αναμορφωτής. Το πιο χαρακτηριστικό του έργο είναι το πεζό «Τα Μυστήρια της Κεφαλονιάς» του 1856, όπου διατυπώνονται σκέψεις επάνω στην οικογένεια, στη θρησκεία και στην πολιτική στην Κεφαλονιά, με διδακτική αλλά και σατυρική διάθεση. Σατιρίζει την πρόληψη και τη δεισιδαιμονία. Το έργο ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων και οδήγησε στον αφορισμό του. Αναγκάζεται να φύγει για την Αγγλία και εκδίδει περιοδικό. Το 1884 δίνει διάλεξη στον φιλολογικό σύλλογο «Παρνασσό» και εκτιμάται από το Αθηναϊκό κοινό. Το 1866 ξεκινά να γράφει την αυτοβιογραφία του στα ιταλικά και το συμπλήρωνε μέχρι τη ν παραμονή του θανάτου του. Ο αφορισμός ήρθη το 1900.

ΝΕΑ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΣΧΟΛΗ

Στην Νέα Αθηναϊκή Σχολή που ξεκινά το 1880, εμφανίζονται νέοι λογοτέχνες όπως ο Δροσίνης, ο Παλαμάς, ο Σουρής και ο Πολέμης. Οι στίχοι τους είναι σατιρικοί με θέματα που αντλούνται από την καθημερινή ζωή, και που μέχρι τότε δεν θεωρούνταν ποιητικά θέματα, και έχουν στόχο να ασκήσουν κριτική στον ρομαντισμό και στην καθαρεύουσα των προηγούμενων. Το ύφος της σχολής αυτής είναι αντιρομαντικό, ασκεί κριτική στον στόμφο, τον ρητορισμό και τον ψευτοηρωισμό. Στόχος είναι η απλότητα στην έκφραση, με θέματα καθημερινά και οικεία στην περιγραφή των οποίων κυριαρχούσε η δημοτική γλώσσα. Στην Πεζογραφία υπάρχει στροφή στο ηθογραφικό διήγημα, που περιγράφει την ελληνική ύπαιθρο, το ελληνικό χωριό και τους απλοϊκούς κατοίκους του. Υπάρχει συγκέντρωση σε έναν κεντρικό χαρακτήρα ή σε ένα περιστατικό.

Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης γεννήθηκε το 1851 στη Σκιάθο και πέθανε το 1911 στη Σκιάθο. Παρουσιάζεται στα γράμματα με μυθιστορήματα ιστορικά και περιπετειώδη αλλά αφοσιώνεται τελικά στο ηθογραφικό διήγημα. Τα διηγήματα που γράφει ξεπερνούν τα διακόσια. Όλα περιγράφουν ανθρώπους και περιστατικά από το νησί του. Η νοσταλγία είναι το βασικό χαρακτηριστικό του Παπαδιαμάντη. Έχει εντοπίσει μερικά χαρακτηριστικά του νεοελληνικού χαρακτήρα που δεν είναι εύκολα ανιχνεύσιμα, και τα διηγήματά του διαποτίζονται από τη νεοελληνική λαϊκή μυθολογία. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι μια ιδιότυπη καθαρεύουσα. Στους διαλόγους χρησιμοποιεί την ομιλουμένη λαϊκή γλώσσα και τους σκιαθίτικους ιδιωτισμούς, στις αφηγήσεις χρησιμοποιεί την καθαρεύουσα με πρόσμιξη πολλών στοιχείων της δημοτικής και στις περιγραφές του χρησιμοποιεί την αυστηρή καθαρεύουσα. Το πιο αντιπροσωπευτικό του έργο είναι η Φόνισσα.

ΦΑΝΑΡΙΩΤΕΣ

Οι Φαναριώτες ήταν άνθρωποι που κατέβηκαν από τις παραδουνάβιες ηγεμονίες και με την πολιτική και διοικητική τους πείρα έπαιρναν τις ανώτερες θέσεις στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος. Στα κρατικά έγγραφα, στον τύπο και στη λογοτεχνία παρατηρούμε να καθιερώνεται η καθαρεύουσα ως επίσημη γλώσσα του κράτους.

Ο Γρηγόριος Παλαιολόγος γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1794 και πέθανε το 1844 στην Κωνσταντινούπολη. Σπούδασε γεωπονία στην Δυτική Ευρώπη. Το 1829 έρχεται στην Ελλάδα και διορίζεται από τον Καποδίστρια έφορος των εθνικών κτημάτων και διευθυντής του Προτύπου Αγροκηπίου της Τίρυνθας. Το 1833 γίνεται «Γραμματέας της επί των Εσωτερικών Γραμματείας», δηλαδή του Υπουργείου Εσωτερικών. Έργα του: Τα μυθιστορήματα *Ο Πολυπαθής* (1839) και *Ο Ζωγράφος* (1842). Εκτός από μυθιστορήματα δημοσίευσε και μελέτες σχετικές με γεωπονικά ζητήματα.

ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ο Ρομαντισμός θα επικρατήσει σχεδόν την ίδια χρονιά που επικρατεί στη Γαλλία, και στην λογοτεχνία της Ελλάδας. Κράτησε σχεδόν πενήντα χρόνια. Το πρώτο κείμενο με το οποίο εισάγεται στην Ελλάδα είναι ο «Οδουπόρος» του Παναγιώτη Σούτσου. Τα θέματα που απασχολούν τους εκπροσώπους αυτής της σχολής είναι: η επιστροφή στη φύση και στο ένδοξο παρελθόν, η αδέσμευτη φαντασία και το συναίσθημα. Χαρακτηριστικό γνώρισμα είναι η μελαγχολική διάθεση στα όρια της απαισιοδοξίας και η έμμονη ιδέα του θανάτου. Η έκφραση είναι χαλαρή στα όρια της προχειρολογίας, το ύφος είναι πομπώδες και η γλώσσα που χρησιμοποιείται η καθαρεύουσα.

Ο Εμμανουήλ Ροΐδης γεννήθηκε το 1836 στη Σύρο και πέθανε στην Αθήνα το 1904. Τα παιδικά του χρόνια τα πέρασε στη Γένοβα και επέστρεψε οριστικά στην Αθήνα το 1863. Δεν έγραψε ποτέ του ποιήματα. Η διάθεσή του είναι σαρκαστική και το ύφος του σπινθηροβόλο. Το πρώτο του έργο είναι η «Πάπισσα Ιωάννα» που προκάλεσε πλήθος αντιδράσεων από την Εκκλησία και τους συντηρητικούς κύκλους και μεταφράστηκε σε πολλές ξένες γλώσσες. Τα διηγήματά του δεν είναι ηθογραφικά. Η ιδιαίτερη δύναμή του είναι η κριτική του, και ως κρητικός άσκησε μεγάλη επιρροή στην νεώτερη γενιά που τον αναγνώριζε ως οδηγό. Υποστήριξε τη δημοτική γλώσσα και γράφει για αυτήν μια γλωσσική μελέτη (στην καθαρεύουσα) «Τα Είδωλα».

Ο Κωνσταντίνος Θεοτόκης γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1872 και πέθανε το 1923 στην Κέρκυρα. Καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια και απέκτησε πολύ καλή μόρφωση που εμπλούτισε με ταξίδια και διαβάσματα. Επηρέαστηκε βαθιά από τον Νίτσε. Αλλά τελικά προσχωρεί στις σοσιαλιστική ιδεολογία και τα πεζογραφήματά του έχουν έντονο κοινωνικό χρώμα. Στα διηγήματά του υπάρχει το ηθογραφικό πλαίσιο αλλά και ο ισχυρός ρεαλισμός. Το διήγημα « Η Τιμή και το Χρήμα» γράφεται το 1914 με φανερό κοινωνικό ενδιαφέρον. Έχει λογοτεχνική φλέβα,

εγκεφαλική σύλληψη ορισμένων ηρώων και η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι στο δρόμο των δημοτικιστών πεζογράφων: καθαρή, γνήσια, προσεγμένη δημοτική με μερικούς κερκυραϊκούς ιδιοματισμούς.

Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος γεννήθηκε το 1867 στην Κωνσταντινούπολη, με καταγωγή από τη Ζάκυνθο, όπου πέρασε τα παιδικά του χρόνια και πέθανε το 1951 στην Αθήνα. Ήταν επαγγελματίας συγγραφέας και έγραψε ηθογραφικά διηγήματα, μυθιστορήματα, άρθρα, κριτικές και χρονογραφήματα. Είχε αφηγηματική ευχέρεια, οξύτητα στην παρατήρηση και άψογη τεχνική. Τα μυθιστορήματά του είναι επηρεασμένα από το ρεαλισμό και τον νατουραλισμό και ήταν αυτός που ώθησε τη νεοελληνική λογοτεχνία από το ηθογραφικό διήγημα στο πολυσύνθετο αστικό μυθιστόρημα. Η δράση των μυθιστορημάτων του εκτυλίσσεται είτε στην Αθήνα είτε στη Ζάκυνθο θέλοντας να περιγράψει την ελληνική κοινωνία της εποχής στην πρωτεύουσα ή στην επαρχία. Το πρώτο του μυθιστόρημα το γράφει στην καθαρεύουσα ενώ τα υπόλοιπα στη δημοτική, μια δημοτική πολύ κοντά στον κοινό λόγο και εύκολη. Επηρεάζεται από τον Balzac, τον Zola, τον Dickens και τον Ibsen και επιχειρεί με επιτυχία να προβληματίσει πάνω σε κοινωνικά θέματα.

ΓΕΝΙΑ ΤΟΥ 1930

Η Γενιά του 1930 απαλλασσόταν από τα ψεύτικα στολίδια της παραδομένης ποίησης και δημιουργούσαν –σε άμεση συνάρτηση με τα νέα ρεύματα και τις ανήσυχες εξελίξεις του ευρωπαϊκού λυρικού λόγου- μια νέα έκφραση και μια νέα ποίηση. Ο Σεφέρης με την πρώτη του ποιητική συλλογή «Στροφή» γίνεται ο εισηγητής αυτής της νέας ποίησης στην Ελλάδα.

Ο Γεώργιος Σεφέρης γεννήθηκε στη Σύρνη το 1900 και πέθανε το 1971 στην Αθήνα. Το πραγματικό του όνομα ήταν Γιώργος Σεφεριάδης. Σπούδασε νομικά στο Παρίσι, και μπήκε στη διπλωματική υπηρεσία, όπου διετέλεσε πρόξενος και σύμβουλος τύπου στο υπουργείο Εξωτερικών. Η πρώτη του διάκριση ως ποιητή ήταν το «έπαθλο Παλαμά», έπειτα αναγορεύτηκε σε επίτιμο διδάκτορα του Cambridge και έπειτα το βραβείο Νόμπελ. Η γλώσσα του είναι διαφορετική. Λιτή, δωρική, με έναν πλούτο από νεοκομμένες και άτριφτες εικόνες και τολμηρούς εκφραστικούς τρόπους. Κυρίαρχο στην ποίησή του είναι το «εμείς». Βρίσκεται δίπλα στα προβλήματα του καιρού του και στις αγωνίες του σύγχρονου ανθρώπου. Επηρεάζεται από τον Eliot και τον Pound. Είναι στοχαστής και μελετητής προσώπων και πραγμάτων της ιστορίας και της φιλολογίας, προβληματίστηκε σε θέματα ποίησης και γλώσσας και ασχολήθηκε πολύ και με τις μεταφράσεις.

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο Άντον Πάβλοβιτς Τσέχωφ γεννήθηκε στο Τανγκαρόγκ το 1860. Ήταν γιος ενός φτωχού παντοπώλη ο οποίος τον έγραψε στο ελληνικό σχολείο για να μάθει και Ελληνικά αλλά δεν τον κέρδισαν ούτε τα ελληνικά ούτε το εμπόριο. Γράφτηκε στην Ιατρική Σχολή απ' όπου αποφοίτησε με τον τίτλο του νομιάτρου το 1884. Στα φοιτητικά του χρόνια άρχισε να γράφει και να δημοσιεύει μικρά διηγήματα σε διάφορα χιουμοριστικά περιοδικά. Τα πρώτα χρόνια υπέγραφε με διάφορα ψευδώνυμα όπως «Δον Αντόνιο», «Γιατρός χωρίς πελάτες» και πιο συχνά «Αντόσα Τσεχοντέ».

Τα έργα του χαρακτηρίζονται από το ιδιαίτερο προσωπικό του ύφος, το ανάλαφρο χιούμορ, τη διακριτική σάτιρα, την τρυφερότητα, τη συμπόνια με τα οποία σκιαγραφούσε τον ανθρώπινο πόνο, και την πίστη και την αισιοδοξία για το μέλλον. Το 1888 τιμήθηκε με το βραβείο Πούσκιν της Λογοτεχνίας. Αγωνιζόταν κατά της αθλιότητας, της σκληρότητας και του στείρου συντηρητισμού. Αν και έπασχε από φυματίωση αποφασίζει να ταξιδέψει στη νήσο Σαχαλίνη το 1890, το νησί όπου κρατούνταν οι πολιτικοί κρατούμενοι και οι εξόριστοι του Τσάρου Αλέξανδρου Β'. Πέθανε το 1904 από φυματίωση.

Στα έργα του Τσέχωφ δεν υπάρχουν συνταρακτικά γεγονότα. Παρουσιάζεται η απλή καθημερινή ζωή που κυλάει. Χαρακτηριστικά έργα του είναι : « Ο Γλάρος», «Ο Θεός Βάνιας», «Οι τρεις αδερφές» και ο «Βυσσινόκηπος».

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

- **ΕΡΩΦΙΛΗ:** Κόρη του βασιλιά Φιλόγονου, ερωτεύεται τον Πανάρετο και τον παντρεύεται
- **ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ:** Στρατηγός, φίλος της Ερωφίλης, την παντρεύεται κρυφά
- **ΠΕΖΟΣΤΡΑΤΟΣ:** Πατέρας του Ερωτόκριτου, σύμβουλος του βασιλιά
- **ΒΑΣΙΛΙΑΣ:** Ο βασιλιάς της Αθήνας, Ηρακλής, πατέρας της Αρετούσας
- **ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΗΣ:** Περίπου 50 ετών, παρουσιάζει με χιούμορ και στηλιτεύει τα ήθη της εποχής του σχετικά με το θεσμό της προίκας
- **ΧΑΛΟΥΛΑ Ή ΦΡΑΓΚΟΓΙΑΝΝΟΥ:** Περίπου 60 ετών, θεοσεβούμενη, έχει περάσει δύσκολη ζωή και πιστεύει ότι οι φόννοι που κάνει είναι για καλό
- **ΣΕΒΑΣΤΗ:** Περίπου 40 ετών, εξαδέλφη του Φιλάρету, η οποία μένει χήρα ένα μήνα μετά τον γάμο της και περιγράφει τη ζωή της
- **ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΣ:** Περίπου 40 ετών, περιγράφει τις σκέψεις του και τις αντιδράσεις του απέναντι σε διάφορες κοινωνικές περιστάσεις περιγράφοντας την αναλγησία του ως ευαισθησία
- **ΑΝΤΡΕΑΣ:** Γόνος αρχοντικής οικογένειας, που αναγκάζεται να καταφύγει στο λαθρεμπόριο ζάχαρης για να σώσει το σπίτι του από την αναπόφευκτη κατάσχεσή του λόγω οικονομικών οφειλών
- **ΘΕΙΟΣ:** Θεός του Αντρέα. Προσπαθεί να πείσει τον Αντρέα να παντρευτεί μία πλούσια -που δεν τη θέλει- για να ξεχρεώσει
- **ΦΙΛΟΣ:** Φίλος του Αντρέα προσπαθεί να τον πείσει να παντρευτεί την Ειρήνη που την αγαπάει
- **ΣΤΕΛΛΑ ΒΙΟΛΑΝΤΗ:** Κόρη του Παναγή Βιολάντη, μεγαλεμπόρου, 20 ετών, ερωτευμένη με τον Χρηστάκη Ζαμάνο, εναντιώνεται στη θέληση του μπαμπά της
- **ΜΑΡΙΑ ΒΙΟΛΑΝΤΗ:** Μητέρα της Στέλλας, και σύζυγος του Παναγή, 42 ετών, προσπαθεί να λογικέψει τη Στέλλα
- **ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ:** Πλούσιος αστός, πατέρας δύο παιδιών, φαίνεται τσιγκούνης αλλά είναι καλόψυχος και αλτρομιστής
- **ΙΟΥΛΙΑ:** Είναι δασκάλα δύο παιδιών, θέλει να διεκδικήσει το δικό της αλλά υποκύπτει στους κοινωνικούς περιορισμούς του φύλου και της θέσης της.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Στόχος των δραστηριοτήτων που δίνονται παρακάτω είναι η εξοικείωση των μαθητών με τα κείμενα της παράστασης πριν τη δουν και η κριτική αποτίμησή της αφού τη δουν.

Μέσα από αυτές τις δράσεις οι μαθητές καλούνται να εξασκήσουν την κριτική τους ικανότητα, τη φαντασία, την ετοιμότητα και τα αυτοσχεδιαστικά τους μέσα, καθώς και τη ρητορική τους δεινότητα μέσα από ασκήσεις δράσης-αντίδρασης και λόγου –αντιλόγου.

Συνεπώς, η θεατρική διαδικασία καθίσταται απολύτως προσβάσιμη και βιωματική και συνδυάζεται με έναν διαφορετικό τρόπο με τη διδακτέα ύλη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

Εκπαιδευτικός Στόχος: Η διερεύνηση των θεμάτων του έργου. Επιχειρείται η βιωματική διερεύνηση της σχέσης των μαθητών με τα κοινωνικά προβλήματα που θίγονται στο έργο.

Ο εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές να αναπτύξουν τις απόψεις τους γύρω από τα παρακάτω ερωτήματα:

- Είναι σωστό να κάνει κάποιος τα πάντα για τον έρωτα;
- Είναι σωστό να παντρευτείς ενάντια στις επιθυμίες των γονέων σου;
- Είναι λάθος να μην εμπιστεύεται ο ερωτευμένος την αγαπημένη του;
- Είναι λάθος να παραμελεί ένας πατέρας τις ανάγκες της κόρης του για να την προικίσει;
- Είναι λάθος να εναντιώνεσαι στις πράξεις που κάνουν τα πρόσωπα εξουσίας αν έχεις αντίθετα πιστεύω;
- Είναι σωστό ή λάθος ότι οι κοινωνικές συνθήκες επιβαρύνουν τη συναισθηματική κατάσταση ενός ανθρώπου;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

Εκπαιδευτικός Στόχος: Η εξοικείωση των μαθητών με τις ιδέες που παρουσιάζονται στην παράσταση. Γίνεται ο εντοπισμός και η καταγραφή των θεμάτων του έργου και σύγκρισή τους με τη σημερινή εποχή.

Ο εκπαιδευτικός καταγράφει τα θέματα που θίγονται μέσα από τα κείμενα της παράστασης και καλεί τους μαθητές να εκφράσουν ελεύθερα τις σκέψεις και τις εμπειρίες τους γύρω από αυτά. Οι ιδέες των παιδιών καταγράφονται και μπορούν να συγκριθούν με τα συναισθήματα και τις σκέψεις που τους γεννήθηκαν αφού παρακολουθήσουν την παράσταση.

Π.χ. Έρωτας, εξουσία, χρέος, πλούτος, προίκα, ευαισθησία, εργασία, πολιτική, κομματική σκέψη, σχέση γονέων- παιδιών, υπηκόου- βασιλιά, συζύγων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

Εκπαιδευτικός Στόχος: Η εξοικείωση των μαθητών με την θεατρική διαδικασία και η όξυνση της παρατηρητικότητας και της φαντασίας τους.

Οι μαθητές κάθονται στην καρέκλα του σκηνοθέτη και διαλέγουν διάσημους ηθοποιούς για τον κάθε ρόλο που παρουσιάζεται στην παράσταση. Ο εκπαιδευτικός με οδηγό την συγκεντρωτική παρουσίαση των ηρώων στη σελ.15 διαβάζει τα χαρακτηριστικά των ηρώων βοηθώντας τους μαθητές. Μπορούν να αιτιολογηθούν οι αποφάσεις τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4

Εκπαιδευτικός Στόχος: Η βιοματική αντιμετώπιση ενός διλήμματος και η επίλυση μιας εσωτερικής σύγκρουσης. Η ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της ρητορικής ικανότητας.

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να σχηματίσουν δύο σειρές, τη μία απέναντι στην άλλη, ανάμεσά τους περνά ένας μαθητής που υποδύεται ένα από τα πρόσωπα του έργου και πρέπει να πάρει μια απόφαση. Η μία ομάδα υποστηρίζει τη μία άποψη και η άλλη την αντίθετη. Στο τέλος αυτού του ιδιότυπου διαδρόμου που έχουν σχηματίσει οι μαθητές, ο μαθητής που υποδύεται τον ήρωα ανακοινώνει την απόφασή του. Ενδεικτικά δίνονται:

- Η Φραγκογιαννού λίγο πριν διαπράξει τον πρώτο της φόνο. (Αν κάνει καλά ή όχι)
- Ο Αντρέας στην τιμή και το χρήμα πριν αποφασίσει αν θα πάρει αυτή που αγαπά ή αυτήν που θα του λύσει τα προβλήματά του.
- Η Στέλλα Βιολάντη πριν αποφασίσει αν θα εναντιωθεί στη θέληση του πατέρα της ή θα τον υπακούσει.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5

Εκπαιδευτικός Στόχος: Η εξάσκηση στην παραγωγή γραπτού λόγου. Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης. Η ανάπτυξη επιχειρημάτων.

Οι μαθητές καλούνται να γράψουν ένα γράμμα:

α) Ως φίλοι της Ερωφίλης και του Πανάρετου και να τους συμβουλέψουν πώς θα αποφύγουν το γάμο της Ερωφίλης με τον άλλο.

β) Ως φίλοι του Πεζόστρατου για το πώς θα πείσει τον Βασιλιά για το δίκιο του και την ανάκληση της εξορίας του γιου του, του Ερωτόκριτου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6

Εκπαιδευτικός Στόχος: Η κατανόηση των κινήτρων και της συμπεριφοράς των ηρώων. Η καλλιέργεια της φαντασίας και της δημιουργικής σκέψης.

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να φανταστούν και να εκφράσουν τις κρυφές σκέψεις ενός ήρωα. Καθώς επίσης να φανταστούν και να εκφράσουν ποιες θα ήταν οι δικές τους αντιδράσεις αν βρίσκονταν στη θέση του εκάστοτε ήρωα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7

Εκπαιδευτικός Στόχος: Η εξάσκηση στην αντιπαράθεση με επιχειρήματα και η πολυπρισματική αντιμετώπιση κάθε κατάστασης.

Ένας μαθητής σε ρόλο διαβόλου και ένας σε ρόλο αγγέλου προσπαθούν να πείσουν τον Αντρέα από το διήγημα «Η τιμή και το χρήμα» για την απόφαση που πρέπει να πάρει.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8

Εκπαιδευτικός Στόχος: Η εύρεση του νοήματος πίσω από τις λέξεις. Η καλλιέργεια της φαντασίας και της έκφρασης εσωτερικών σκέψεων μέσα από ένα ημερολόγιο.

Οι μαθητές καλούνται να γράψουν μια σελίδα ημερολογίου σαν να ήταν οι ήρωες των κειμένων που παρουσιάζονται. Ενδεικτικά δίνονται:

- α) Η κοπέλα από το διήγημα «Ένας αριθμός» τη στιγμή που πάει να διεκδικήσει τα δεδουλευμένα της
- β) Η Μάνα από τη Στέλλα Βιολάντη όταν πάει να πείσει την κόρη της να υπακούσει τον πατέρα της.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9

Εκπαιδευτικός Στόχος: Η εξάσκηση των μαθητών στην αποδελτίωση μιας είδησης, η ανάπτυξη της περιγραφικής ικανότητας και ο εντοπισμός της ουσίας σε κάθε κείμενο.

Σε ρόλο δημοσιογράφου οι μαθητές καλούνται να καλύψουν την τελετή βράβευσης του Σεφέρη, θέτοντας παράλληλα και ερωτήματα προς τον ποιητή (τον ρόλο του οποίου παίρνει ένας άλλος μαθητής).

ΠΑΙΧΝΙΑΙ- ΒΡΕΣ ΤΗ ΛΕΞΗ

Στόχος είναι η εξοικείωση των παιδιών με τις δύσκολες, ιδιωματικές ή ξεχασμένες λέξεις που ακούγονται στην παράσταση ώστε η παρακολούθησή της να είναι απρόσκοπτη.

1. Σώνει μπλιο
Α) Τελειώνουν οι μπίλιες
Β) Φτάνει πια
Γ) Σώσε μπόλικους
2. Θα βουλήσει
Α) Θα θελήσει
Β) Θα τρελαθεί
Γ) Θα βουλιάξει
3. Μισαφορμάρης
Α) Παλαβός
Β) Σακάτης
Γ) Μισοντυμένος
4. Λογάρι
Α) Λογισμός
Β) Θησαυρός
Γ) Ζωνάρι
5. Να μισέψει
Α) Να φύγει
Β) Να μείνει μισός
Γ) Να κλέψει
6. Απανωτιάζω
Α) Με χτυπάει ο νοτιάς
Β) Καλύπτω τα νότα μου
Γ) Τοποθετώ απανωτά
7. Πρικαινομέστανε
Α) Με έπρηξες
Β) Πικραινόμαστε
Γ) Μαζεύουμε την προίκα

8. Γνώριση
Α) Γνωριμία
Β) Γνώση
Γ) Γνώμη
9. Κυνάρια
Α) Σωληνάρια
Β) Δηνάρια
Γ) Σκυλάκια
10. Αυλίζω
Α) Φλερτάρω
Β) Βγαίνω στην αυλή
Γ) Κάνω αυλάκια
11. Παρεία
Α) Σημάδι
Β) Μάγουλο
Γ) Βάρος
12. Υπούργημα
Α) Ρουσφέτι
Β) Δημόσιο Αξίωμα
Γ) Νομοσχέδιο
13. Περίληψη
Α) Κατάσταση
Β) Περιουσία
Γ) Επιθυμία
14. Εξεσπούρδισε
Α) Μπερδεύτηκε
Β) Σπούδασε
Γ) Ξεπετάχτηκε
15. Κανθός
Α) Η γωνία του ματιού
Β) Σκαθάρι
Γ) Ξανθός
16. Ήσπαιρον
Α) Ήλιζαν
Β) Σπάραζαν
Γ) Σπαρταρούσαν

17. Αρτίως

A) Ζυγός

B) Πριν από λίγο

Γ) Εντελώς

18. Κράσπεδον

A) επίπεδο

B) ποδόγυρος

Γ) πεδίο βολής

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΩΣΤΟ –ΛΑΘΟΣ

Το παιχνίδι αυτό έχει σαν στόχο να κεντρίσει το ενδιαφέρον των μαθητών γύρω από τα λογοτεχνικά ρεύματα και τους δημιουργούς που παρουσιάζονται στην παράσταση χωρίς την αίσθηση της εξέτασης και της επιβεβλημένης απομνημόνευσης.

1. Τα ακριτικά τραγούδια σώθηκαν μέσω της προφορικής παράδοσης. Σ Λ
2. Ο έρωτας και οι συνέπειές του προβάλλονται έντονα μέσα στα ακριτικά τραγούδια Σ Λ
3. Οι κοινωνικές συνθήκες ευνόησαν την ανάπτυξη του κρητικού θεάτρου Σ Λ
4. Η Ερωφίλη βασίζεται σε έργο του Giraldi Σ Λ
5. Το ζευγάρι του Ερωτόκριτου είναι ο Ερωτόκριτος και η Ερωφίλη Σ Λ
6. Η σκέψη του Βολταίρου επηρέασε τον Νεοελληνικό Διαφωτισμό Σ Λ
7. Ο Αδαμάντιος Κοραής έζησε από κοντά τη Γαλλική Επανάσταση Σ Λ
8. Ο Κοραής αντικαθιστούσε τις αρχαϊκές λέξεις με λέξεις της καθομιλουμένης Σ Λ
9. Τα θέματα της Επτανησιακής Σχολής είναι η λατρεία της φύσης και της πατρίδας Σ Λ
10. Στην Επτανησιακή Σχολή χρησιμοποιούν την καθαρεύουσα Σ Λ
11. Ο Λασκαράτος αφορίστηκε για το έργο του «Τα Μυστήρια της Κεφαλονιάς» Σ Λ
12. Στην Νέα Αθηναϊκή Σχολή τα θέματα αντλούνται από την καθημερινότητα Σ Λ
13. Η γλώσσα του Παπαδιαμάντη είναι ένα ιδιότυπο κράμα καθαρεύουσας, δημοτικής, ομιλουμένης λαϊκής και σκιαθίτικων ιδιοματισμών Σ Λ
14. Οι Φαναριώτες προέρχονται από τα ελληνικά νησιά Σ Λ
15. Ο Γεώργιος παλαιολόγος ήταν γεωπόνος Σ Λ

16. Ο «Οδοιπόρος» είναι το τελευταίο έργο του Ρομαντισμού Σ Λ
17. Τα θέματα που αναπτύσσονται στον Ρομαντισμό είναι το ένδοξο παρελθόν, η επιστροφή στη φύση, το συναίσθημα Σ Λ
18. Η γλώσσα των Ρομαντικών είναι η δημοτική Σ Λ
19. Ο Εμμανουήλ Ροΐδης έγραψε την «Πάπισσα Ιωάννα» Σ Λ
20. Ο Κωνσταντίνος Θεοτόκης χρησιμοποιεί τη δημοτική γλώσσα με κερκυραϊκούς ιδιοματισμούς Σ Λ
21. Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος ώθησε τη νεοελληνική λογοτεχνία στο πολυσύνθετο αστικό μυθιστόρημα Σ Λ
22. Η «Στροφή» είναι το τελευταίο έργο του Σεφέρη Σ Λ
23. Ο Γιώργος Σεφέρης ήταν διπλωμάτης Σ Λ
24. Ο Γιώργος Σεφέρης δεν βραβεύτηκε ποτέ με βραβείο Νόμπελ Σ Λ
25. Ο Τσέχωφ ήταν γιατρός Σ Λ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

✚ Πολίτης Λίνος: «Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας», εκδόσεις Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, 2002

✚ Τσέχοφ Άντον: «Διηγήματα», εκδόσεις Θεμέλιο, 2000

✚ https://www.youtube.com/watch?v=7gpi_8YkjFk

✚ <https://www.youtube.com/watch?v=odk4z5LskRQ>

Copyright© Θεατρική Εταιρεία ΑΤΤΑCT